Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мoні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 2-го ГРУДНЯ 1920. ЧИСЛО 145. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, DECEMBER 2, 1920. No. 145.

БОЛЬШЕВИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД ПОЛЬЩІ ЗМІНИ ГРАНИЦЬ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

25 ПОГРОМІВ НА УКРАЇНІ В МІСЯЦІ ЖОВТНІ.

ПАРИЖ, 29. падол. (Жид. Тел. Агенція). — Від центрального запомогового Комітету в Києві наспіла телеграма, що в місяцю жовтні поповнено 25 жидівських погромів в ґуберніях: в київській і волинській. Подробиць звід не подає, але положеннє єсть страшне.

Східно-галицькі Жиди.

До Лондону прибув посол Л. Райх, голова жидівського національного комітету Східної Галичини, в цїли інтервенції у англійського уряду на річ східногалицьких Жидів. Райх твердить, що в Східній Галичині мешкає 670.000 Жидів, що становлять 11 прц. населення. Жиди становлять силу, яка може переважити голосованнє на сю або другу сторону. Східно-галицькі Жиди домагаються, щоби внутрішні жидівські справи були управлювані спеціяльно вибраними людьми, щоби орґанізацію нисших жидівських шкіл поширено також на середні школи, і щоби утворено департамент для жидівських справ.

Недоля дідуся.

Перед кількома днями привезено до вязниці на Баторого старенького 72-літного дідуся Василя Чорномаза з Холоєва. Його арештовано за слова: „шляченько трафив би тих жовнярів за мою кривду", які він мав сказати, коли жовнярі підчас відвороту забрали йому з торби 14 кусників вижебраного хліба — ціле його майно.

Жандарм, що сїє бурю — або, як живеться українському населенню в Бучаччині?

Львівська польська газета „Дзєннік Людови" пише:

Деякі чинники, не здаючи собі справи з обсягу своєї власти та відвиклі від відвічальности за своє поступованнє, стараються з запалом гідним ліпшої справи, шикanути Українців і то як найбільше злосливо та легкодушно.

Арештовання зовсім невинних людей, доконуваних між бучацькими Українцями, мібн то під закидом симпатій до большевизму, мусіло викликати обуреннє навіть серед польської суспільности, яка з цїлим признанням мусить піднести, що в цих закидах супроти Українців нема ніякої правди. Обурення це є тим більш оправдане, що надкомісар Ілюкевич, який переводить ці арештування, має вже за собою дуже сумнївну славу. Він-жеж переводив свого часу арештовання жидівських гімназистів за належаннє до пласту.

Діяльність надкомісара Ілюкевича, яка все кінчиться тільки скандалами, викликує оґірчення скрізь, а це тим більше, що жертви такого „урядовання" під грозою военного суду за часів большевицької влади були присилувані робити тільки підрядну роботу і нічим не заслужили на переслідування зі сторони польської влади.

З РОСІЇ.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МЕЖИ АНҐЛІЄЮ Й РОСІЄЮ ГОТОВИЙ ДО ПІДПИСУ.

ЛОНДОН, 29. падолиста. (Н. Й. Таймс). — Анґлійський кабінет міністрів викінчив вже торговельний договір з Росією і передав його Леонідови Красіну, большевицькому торговельному комісареви, котрий сейчас передав його телеґрафічно совєтському правительству до одобрення.

В договорі є спеціяльні умови, що совєтські гроші, які будуть висилані до Анґлії на торговельні цїли, не можуть бути задержані чи то правительством, чи приватними особами за довги, які поробило давнє царське правительство.

В тутешних дипльоматичних кругах панує переконаннє, що торговельний договір буде сейчас затверджений совєтським правительством і анґлійським парляментом і сейчас опісля розпічнуться без перешкоди торговельні зносини межи Анґлією й Росією.

АНҐЛІЯ МОЖЕ ПРИЗНАТИ СОВЄТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗІ СТРАХУ ЗА ІНДІЮ.

Телеґрами з Москви доносять, що совєти задумують вислати своє війско до Індії, щоби там знищити британську власть.

Богато обсерваторів в Америці є того погляду, що британсько-совєтський торговельний договір єсть першим кроком до признання совєтського правительства щоби в той спосіб забезпечитися перед походом на Індію.

ВІЙСКО БАЛАХОВИЧА УСТУПАЄ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМ.

ЛОНДОН, 29. падолиста. — Русскі совєтські війска, які боряться проти війска ґенерала Балаховича, котре лишилося на поли бою після заключення польсько-русского прелімінарного мира, виперли останки сеї армії в багнисті околиці на північний захід від Мозира; так оголошено в урядовім недільнім звідомленню з Москви.

БОЛЬШЕВИКИ ЗЛОВИЛИ 5 МІЛІЯРДІВ РУБЛІВ ВІД ВРАНҐЕЛЯ.

(Телеґрафує Н. Шіфрін до нюйорського „Форвертса").

КАПЕНҐАҐА, 28. падолиста. — Віденський кореспондент „Форвертса", Еткінсон, доносить, що большевицька армія, вступивши на Крим, зловила касу правительства ґенерала Вранґеля, в котрій находилося 5 міліярдів рублів.

Керенський в Ревалю.

Керенський, бувший премієр Росії, прибув до Ревалю і думає їхати до Москви. Він має предложити совєтському правительству важні пляни.

Еткінсон доносить також, що совєтське правительство вислало литовському правительству телеґраму такого змісту:

Совєтське правительство не дозволить ґенералови Желіґовскому остати паном у Вильні. Коли Желіґовскі не вибереться з Вильни, то мир з Польщею не буде заключений.

Зміст депеші вислали большевики також до Варшави.

ВРАНҐЕЛЬ ЩЕ НЕ СКІНЧИВ.

ПАРИЖ, 30. падолиста. — Ґенерал Вранґель повідомив французьке правительство, що він готов прибути до Парижа, щоби обговорити справу, як би ужити свою армію ще раз против совєтської Росії — так пише газета „Матен". Ся армія, яку вже зреорґанізовано після її утечі з Криму, виносить 70000 людий.

Константинополь 30. падолиста. — 40 робітників зі Севастополя на Кримі прибули сюди сьогодня у вітрильній лодці. Вони розповідають, що большевики стріляли на депутацію робітників, яка вийшла їм на стрічу з привітом і 15 з них впало трупом.

Робітники кажуть, що большевики переслідують місцевих робітників у Севастополі тому, бо вони помагали вибиратися ґенералови Вранґлеви.

З НАРАД ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЛІҐА НЕ ХОЧЕ РОЗБИРАТИ РОСІЇ.

ЖЕНЕВА, 29. падол. (А. П.) — Комісія для допущення нових держав в члени Ліґи згодилася остаточно сьогодня, що не можливо допустити нових держав, викуваних з давної російської території. Засадою комісії єсть, що ці держави можуть становити часть нової російської федерації і змінять цілковито своє теперішнє становище. Комісія одначе поручає, що хоч ці держави не допущені яко повні члени Ліґи, то щоб їх делеґати мали право засідати на зібраннях в характері дорадників, одначе без права голосовання.

ЛІҐА НАРОДІВ ЗАЖУРЕНА, ЩО СОВЄТИ МОЖУТЬ ЗЛОВИТИ її АРМІЮ.

ЖЕНЕВА, 29. падол. — Заява русского совєтського правительства, що воно займе спірну польсько-литовську територію з містом Вильною, занепокоїла Ліґу Народів, яка рішила вислати там своє війско.

В Анґлії не хочуть вірити, що совєтське правительство буде мішатися до справи Вильни. Анґлійці і Французи дають до пізнання, що коли совєтське правительство вмішаєть ся до Вильни, то вони зірвуть торговельні переговори з Росією. Мимо того вони зажурені тою погрозою большевиків.

РОБІТНИЧА РАДА ПРИ ЛІЗІ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, 29. падол. — Мандатова комісія Ліґи Народів прийме в свій склад членів міжнародної орґанізації праці, які будуть брати участь у всіх засіданнях і вони будуть мати голос лише в питаннях ,що відносяться до праці.

ХОЧУТЬ, ЩОБИ АМЕРИКА БРАЛА УЧАСТЬ В НАРАДАХ НАД РОЗБРОЄННЄМ.

ЖЕНЕВА, 30. падол. (Н. Й. Таймс). — Рада Ліґи вишле до американського правительства формальне запрошеннє, щоби воно взяло участь в працях над загальним розброєннєм. В запрошенню сказано, що „з огляду на ріжні фази розоруження, дуже єсть пожаданим мати дорадників зі Злучених Злучених Держав".

Правильні зібрання Ліґи.

ЖЕНЕВА, 30. падол. — А. Дж. Балфур, заявив, що остаточно покінчено правильник для зібрань Ліґи Народів. Єсть це комбінація всяких парляментарних правил, приноровлених для цего єдиного міжнародного парляменту.

Збір Ліґи єсть сувереном, але сходиться лише раз на рік першого понеділка місяця вересня. Рада Ліґи єсть постійною властю, а Секретаріят єсть екзекутивою.

ДО ХВАЛЬНИХ УРЯДІВ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ У. Н. СОЮЗА.

З нагоди відбувшоїся конвенції У. Н. Союза головна екзекутива ухвалила, щоби в місяцях грудни 1920 р., січню і лютім 1921 р. приймати нових членів до У. Н. Союза за 50 центів вступного.

На відбувшійся конвенції нарід свідомо сказав свою волю. Нарід переконався, що господарка в У. Н. Союзі є уміла та члени тоїж орґанізації мають повну ґарантію свого обезпечення.

З днем 1. січня 1921 р. входить в житте ухвала, силою котрої кождий член в разі каліцтва дістане відповідну запомогу аж до суми $300 без нарушення його посмертного.

Для добра нашої найстаршої і найбільшої української народної орґанізації просимо доложити всіх сил, аби приєднати до неї як найбільше число членів.

Де ще нема відділу У. Н. Союза, там шість свідомих і щирих Українців можуть заложити такий відділ.

Кождий член дістане прегарну грамоту, котра буде оздобою його хати, а крім того відзнаку, статут і платничу книжочку, та буде користати зі всіх прав і привілеїв У. Н. Союза.

Всі близші інформації дістане кождий в головній канцелярії У. Н. Союза:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:
К. Кирчів, гол. предс.
Р. Слободян, гол. секр. рек.
С. Ядловський, гол. секр. фінан.
В. Левчик, гол. касієр.
А. Савка, завідатель „Свободи".

З АНҐЛІЇ.

НОВІ НАСИЛЬСТВА В ІРЛЯНДІЇ.

МЕКРУМ, повіт Корк, Ірляндія, 29. падол. (А. П.). — Около сто воружених людий напало на два военні вози, якими їхали британські кадети; виязалася боротьба на кріси, серед котрої вбито 15 кадетів, одного тяжко ранено так, що він помер, а один пропав. Напастники забрали з возів всю зброю й амуніцію.

Догадуються, що це підіздова боротьба Шін Фейнерів против британської власти в Ірляндії.

ПІДПАЛ РАТУША В КОРКУ.

БЕЛФАСТ, 30. падол. (А. П.). — Ратуш (сіті гол) в місті Корку підпалено сьогодня рано. Телеґрами з Корку доносять, що горить Шін Фейнерський Клюб. Богато шкоди повстало через огонь.

БОМБА В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 30. падол. — В товаровім магазині під Старим Лебедем вибухла сьогодня рано бомба, яка знищила часть товарів. Хоч нема ніякого доказу, що її підложили Шін Фейнери, то газети приписують це насильство Ірляндцям.

БРИТІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ МСТИТЬСЯ.

За убийство 15 поліційних кадетів в Макрум в Ірляндії, почала поліційна орґанізація „Блек енд тен" відплачуватися мешканцям Ірляндії. Населеннє стероризоване, втікає зі своїх домів.

Замасковані люди увійшли до дому газети „Доблин Фаєрмен Джорнал" і підпалили його. Зроблено богато шкоди. Богато людий арештовано в ріжних повітах Ірляндії.

В Доблині спалено ірляндський банк, в місцевости Бентрі попалося в руки британської поліції богато визначних офіцирів Шін Фейнерської армії.

РЕВІЗІЇ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 30. падол. Н. Й. Тоймс). — Важні кроки проти Шін Фейнерів в Анґлії поробила сьогодня поліція в Лондоні. Бюро Кельтійської Ліґи і Ірляндського Самовизначення підпали поліційній ревізії. Забрано документи, а межи ними книги касові і листи до провірення до головної поліційної ставки.

З ПОЛЬЩІ.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МЕЖИ СОВЄТАМИ Й ПОЛЬЩЕЮ ЗНОВА ПЕРЕРВАНІ.

Домбскі відкликаний; на його місце назначений Дашиньскі.

КОПЕНҐАҐА, 29. падолиста. („Форвертс"). — Голова большевицької делеґації, Адольф Йоффе, поставив нові домагання, межи иншими, щоби Поляки забралися з Вильни. З того виринули трудности і голова польської делеґації Ян Домбскі відїхав до Варшави.

З Варшави заявляють, що мирові переговори перервані на довший час. Домбскі не верне вже до Риги. Замісць нього буде назначений предсідателем польської делеґації в Ризі Іґнац Дашиньскі, польський віцепремієр і провідник польської соціялістичної партії.

З кругів польской Сойму доносять, що совєтське правительство домагаєть вже ліпших границь, ніж ті, які установлено в тимчасовім мирі перед місяцем.

ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ БАЛАХОВИЧА.

КОПЕНҐАҐА, 28. падолиста. (Тел. жид. газ. „Форвертс"). — З Відня доносить Еткінсон, кореспондент „Форвертса", що польська власть у Білостоку арештувала ґенерала Булак-Балаховича, котрий втік з останками своєї армії до Польщі. Французькі ґенерали у Варшаві і Пілсудскі протестують проти арешту.

В ПОЛЬЩІ ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

КОПЕНҐАҐА, 28. падолиста. („Форвертс"). — Правительственна кріза, яка панує в Польщі, набрала острого характеру. Загально думають, що незабаром буде створене нове ліберально-соціялістичне правительство.

До Львова прибула українсько-жидівська делеґація з Волочиск просити о поміч для свого міста. У Волочиськах був погром, в часі якого згинуло 18 Жидів.

АНҐЛІЙСЬКІ ЖОВНІРИ ПОКИДАЮТЬ ДАНЦІҐ.

ЛОНДОН, 28. падол. — Анґлійські жовніри, які стояли в Данціґу, покинули цілковито місто. В Німеччині викликав цей факт загальне вдоволеннє і німецька преса хвалить Анґлійців за їх добре поведеннє підчас їхнього побуту в Данціґу.

ЗАВІШЕННЄ ОРУЖА МІЖ ЖЕЛІҐОВСКИМ І ЛИТВОЮ

ЛОНДОН, 30. падол. — Комісія Ліґи Народів зарядила завішеннє оружа межи Литвою і ґенералом Желіґовским, комендантом польських війск у Вильні, як про це доносить сьогодня телеграма з Ковна.

Завішеннє оружа розпочинається сьогодня — сказано в депеші.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ГРОШІ, ВИСИЛАНІ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ ДОХОДЯТЬ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Америк.-Українське Бюро в Ню Йорку дістало від Дирекції Земельного Банку Гіпотечного повідомленнє, що переслані через нього гроші для родин американських еміґрантів відіслано за два дни по їх відобранню в Банку. З Ню Йорку до Земельного Банку йшли посилки 4—5 неділь. В той спосіб мож надіятися, що українські еміґранти будуть могли тепер безпечно посилати поміч своїй родині в найтяжшім часі. Треба лише посилати як найчастійше.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЛСОН В РОЛІ ПОСЕРЕДНИКА МЕЖИ ВІРМЕНІЄЮ И ТУРЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 30. падол. — Президент Вилсон вислав сьогодня каблеграму до Павла Гімана, предсідателя Ради Ліґи Народів в Женеві з повідомленнєм, що він рад приймити запрошеннє Ліґи, щоби бути посередником для покінчення війни у Вірменії.

Він одначе думає віддати „добрі услуги" через свого заступника, коли йому головні держави дадуть дипльоматичну поміч.

В звязи з іменованнєм такого заступника згадують імя Г. Морґентава, бувшого амбасадора в Туреччині.

СЕКРЕТАР КОЛБІ ПРАЦЮЄ НАД ЗАКЛЮЧЕННЄМ ДОГОВОРУ З МЕКСИКОМ.

ВАШІНҐТОН, 30. падол. — Формальне предложеннє, щоб Злучені Держави і Мексико вибрали комісію для уложення договору, над котрим вже працюється довший час, зробив державний секретар Колбі Робертови В. Песквейра, довірочному аґентови Мексика у Вашінґтоні.

Секретар Колбі оголосив лист сьогодня вечер, а рівночасно має він бути оголошеним в місті Мексику сьогодня, саме коли ґенерал Обреґон обіймає становище президента Мексику. Сеньор Песквейна поїхав до столиці на інавґураційне торжество.

ПОЛЬСЬКИЙ ФІНАНСІСТ КАЖЕ, ЩО ПОЛЬСЬКА СЛУХАЄ ЛІҐИ НАРОДІВ.

Представник польського міністерства фінансів, Норман Рибарскі, приїхав до Америки за новою позичкою. Потентати з Вол стріт в Ню Йорку заявили йому, що Польща не може дістати помочи, як довго вона не йде в згоді з иншими державами, згуртованими в Лізі Народів.

На те Рибарскі заявляє в нюйорських і инших ґазетах, що Польща додержує все умов, заключених зі сусідами, або приноручених її Ліґою Народів. Польське пресове бюро взялося також до праці і розсіває по ґазетах статті в обороні польської політики.

Мимо того справа польської позички в Америці стоїть лихо, головно через непримириме становище Жидів до цеї справи. Але й на це хоче Рибарскі знайти раду і вже появляються в нюйорських ґазетах статті на тему можливости польсько-жидівської згоди у мирних часах.

ПОЛЬСЬКА ТОРГОВЛЯ ЧЕРЕЗ УКРАЇНУ.

(Телеґрафує Вилиям Неш, кореспондент Шікаґо Дейлі Нюр").

ВАРШАВА, (Польща), 29. падолиста. — Британські купці зовсім не будуть першими в Росії після пропонованого анґлійсько-совєтського договору. Поляки вже давно знайшли дорогу до Росії, йдучи просто через Україну й Румунію, при помочи жидівських і русинських (?) посередників.

Крам, який йшов до тепер до Каменця Подільського, а звідтам його пачковано до Росії, певно здержиться троха через упадок Петлюри, але в Лодзі є тої думки, що знайдуться инші дороги.

2-гий Народній Зїзд

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ ПЕРШОГО НАРОДНЬОГО ЗІЗДУ СКЛИКУЄ ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

2-ГИЙ НАРОДНІЙ ЗЇЗД

НА ДЕНЬ 1. І 2. ЛЮТОГО (ВІВТОРОК І СЕРЕДА) 1921.

Зїзд відбудеться в готелі Пенсилвенія в Ню Йорку (7-ма евня і 33-тя ул.) в салі Ексгибит 3.

I. На Народній Зїзд мають право вислати своїх делеґатів: 1. Місцеві Українські Народні Комітети; 2. центральні народні орґанізації; 3. українські церковні громади (парохії); 4. Народні товариства, братства і сестрицтва; 5. всі инші українські народні орґанізації і культурні інституції в Злучених Державах, які признають Український Народній Комітет. Члени, У. Н. К. котрі заплатили вкладку на 1920 р. до дня оголошення Народнього Зїзду, мають право участи без голосовання і вибору, коли не є делеґатами якоїсь орґанізації.

II. Імена вибраних делеґатів, які прийдуть на Зїзд, мають бути подані до Канцелярії Українського Народнього Комітету найдальше до дня 15. січня, 1921.

III. Кошти дороги і побуту делеґатів в часі Зїзду покривають ті місцеві товариства, котрі висилають делеґатів.

IV. Товариства, (комітети, орґанізації і пр.) котрі висилають делеґатів, мають, яко леґальні члени У. Н. К., прислати по 5 (пять) долярів на покритте загальних коштів Народнього Зїзду. Гроші мають бути прислані рівночасно із зголошеннем делеґата.

Порядок нарад Зїзду буде оголошений пізнійше.

Ню Йорк, дня 25. падолиста, 1920.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ:
Володимир Б. Лотоцький, голова; Іван Добрянський, секр.
о. Володимир Лотович, містоголова, Василь Левчик, касієр.
Евген Якубович, член Екзекутиви.

P. S. Всі письма до Канцелярії У. Н. К. адресувати так:
UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF U. S.,
30 East Seventh Street, New York City.

"SVOBODA" (LIBERTY)

An Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief, ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

З Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧИ НЕ ВСТИД НАМ?!!

Голос під увагу українським священикам і всім Українцям в Америці.

[redacted] (Допись „Свободи").

[redacted] Auburn, N. Y., November 28, 1920.

Від довшого часу появляються по наших часописях просьби наших братів з Галичини о поміч. Просили не раз, не десять. Молили, благали майже в кождім числі „Свободи", а одна просьба горячійша від другої. В 143-тім ч. „Свободи" була поміщена ще одна, мабуть послідна просьба о ратунок.

Гей, Земляки! Чи не встид нам, що наші рідні просять нас о поміч, а ми глухі? Чи не встид і не ганьба нам, що ми стільки даемо проситись? Чи не встидно нам, аби вони, ті, що за нас дали все, що мали, аби вони жебрали у нас, а ми мовчали мов скаменілі? **Чи не встидно в першій мірі нам священикам, голосителям любови християнської і діл милосердя, читати бездушно ті розпучливі мольби о ратунок?** Чому не загріваемо наших братів до складання жертв? Чому сидимо тихенько, немов би нас не було? Чому? Скажім правду! **Чи не було у нас замало відваги, амбіції завізвати наших парохіян до складання жертв з причини, що ми самі не давали?** А хоч і завзивали їх до несення помочі своїм браттям, то ті зазиви були пустими, даремними. **Ми вміли голосити науку о любови ближнього, а коли прийшлось дати примір, ми далекі від сего.** Ми знаемо сказати свому парохіянинови: „Дай одного доляра на бідну Галичину, — доляр не великі гроші!", а самі не занесемо руки у свою кишеню по гріш на тусаму ціль! Чи думаемо, що ми вже досить зробили, заохочуючи своїх парохіян до обовязку любови християнської? Учити і заохочувати других се також потрібне, то правда; але се замало. **Нам першим треба дати жертву на своїх рідних, як хочемо, аби наша наука принесла хосен.**

Справа помочі убогим нашим браттям — се найважнійша під сю пору. Всі партії без ріжниці мусять зєдинитись і дати поміч. Най будуть добрим приміром **филаделфійські Українці,** котрі без ріжниці на свої перекояння зєдинились, зібрали $2,000 і вислали до Українського Горож. Комітету у Львові, за що одержали красну подяку від д-ра С. Федака. **Чи не випадало би і всім громадам пійти в сліди филаделфійської громади?**

Але нам слід зачати, Високоповажані Отці! Най кождий з нас дасть початок до заснованя місцевого запомогового комітету! Най кождий з нас зложить перший **одноразовий даток $100** тому місцевому комітетови, а будьмо певні, що і наш нарід, хоч як тяжко працюе на доляр, дасть його на ту величну ціль! А хоч би й ніхто інший не дав жертви тільки ми самі священики; хоч би місцевий комітет вислав до Земельного Гіпотечного Банку у Львові тільки тих $100, які кождий з нас зложить, то всетаки се буде поміч.

До діла проте! Покажім, що ми не лиш учимо, але і самі робимо, що учимо! Противно-ж, треба буде до народу о нас сказати: „Не робіть сего, що вони роблять, але чиніть се, чого вас учать!"

о. Д. Кульматицький.

ЩО РОБИТИ АМЕРИКАНСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ?

Треба єдности і зрозуміння того, що тепер переживае наш старий край.

(Допись „Свободи").

Шикаго, Ілл., 24. падолиста, 1920.

Куди не підеш, куди не глянеш, всюди нарікання, байдужність, недовіре, незгода, сварка і т. д., без кінця і міри. Здаеться, немовби за кару намножились ті гріхи серед нашої іміграції.

Пригляньмось денебудь нашій кольонії, то всі однакові; всюди бруд незгоди, недовіря; всі чогось дожидають; чогось хотять; мовляв, так би було добре, але чому так нема. Доки нічого нема, нічого не робиться і всі кричать, де наші патріоти; де наші провідники; де наша інтелігенція, і т. д. Знайдуться люди щирої волі з доброю охотою, що хотять послужити добрій справі, так зараз немов би зпід землі являються партійники і ревуть предикими голосами: „Проч з ним, він ліп, а сей буржуй, нашу робітничу кров ссе, ні не дамось!" І всюди не даються: на вічах, на зборах і т. д. Щирих людий, людий найліпшої волі, оплюють, обкидають болотом, і загребають далеко, глибоко в гній і тішаться своею удачною брудною роботою. А народ? Народ не знае, кому вірити! Народ, чуючи таке; читаючи напасть, клевети та лайки на людий доброї волі, згірдно здвигае рамена і мовчить, або шепотом по кутах каже: „Видно, що там е щось зле, коли одні другим випоминають. Ні, не дам вже на ніщо більше!"

А придивитись близше, то тут нічого злого нема, хиба одно зло, а се гріх — заздрість, котрий так розпаношився межи нашим народом, як ніде межи иншими. Сей гріх — заздрість, не дае нам зєднатись; не дае нам вірити в свої сили, і відбирае в нас любов до себе. В нас один другому не хоче підлягати; не хоче приймати приказів, а без сього не може бути звязи, ані карности. В нас кождий спосібний, чи не спосібний, береться проводити, а, не дай Боже, коли щось повстане в якійсь місцевости, так зараз повстае якась група ідіотів, котрих ідеалом е розбивати всьо, що з них не вийшло. А то всьо із заздрости. Сам не знае, як почати щось, або не хоче, але як хтось з чимось рушиться, так зараз являються „вони", не на те, аби допомогти, але розбити навіть ще не зачату як слід роботу. От таке і з У. Н. Комітетом, ізза котрого тілько клопоту, писанини, говорення, клепання, що аж досада збирае чоловіка. Крику, стуку богато, а хісна мало. От добре, що Комітет є, тай і є на кого вину складати! А чи дійсно У. Н. Комітет завинив, і чи дійсно тих оплаканих 120 тисяч зложили на руки У. Н. Комітету ті, що так ридають крокодилячими слезами над долею нашого народа? І дійсно чи хто інший на місці У. Н. Комітету зміг би купити за 120 тисяч Україну? Марних 120 тисяч на політику видати е марницею в часі, коли вороги сипали міліони, і ті міліони виграли, а не наші жебрачі тисячі, з якими не то до стола, але й через поріг годі переступити було. Колиж У. Н. Комітет купив дім, ну, то може е і блуд, однак зважити на широкі пляни ділання, які У. Н. К. мав на думці, то купленне дому не е велика вина, бож У. Н. К. думав, що то буде добре. Головною річию то е згода. Як би згода в нас була, ми мали-б силу. Коли малі народи як Литовці, Естонці та Латиші мають силу, то в нас коби згода, то сила була-б так велика, так могуча, що ми не мали-б ворогів; всі були-б нам приятелями, а меньші народи старались би мати нас опікунами, бо ми народ богатий, великий; земля наша плодюча, та через нашу незгоду через гріх — заздрість, кождий як не відвертаеться від нас з погордою, то шукае в нашій країні наживи. Нашу землю поділено, народом наповнено ляцькі тюрми тай московські казамати, а відтам сотками денно на кладовище у чужу не свою землю. Села наші попалені; народній дух убитий; найсвідомійша частина, сам цвіт нашого народу, пійшла у Січові Стрільці, і покрила своїми кістками безмежні простори, а по них лишились німі свідки, сірі могили; а решта вертаесь обдерта, голодна, мов кістяки, без руки або ноги, і не застае нічого тільки згарища. Шкіл нема; молодіж росте дико без школи, і знов зістанемось позаду других народів, без учених. Інтелігенція на вигнанню, без куска хліба, без одежини, коротае свої гіркі дні. І кождий з тих нещасливих, як інтелігент так Січовик-каліка, так і хлопчина-школяр, так і тисячі, що їх за любов до своеї Вітчини стрінула люта пімста ворога на своїй землі, дивляться до нас, до своїх братів тут за море, і зблідніліми устами тихо шепчуть: „Поможіть!! Поможіть, браття! Ви щасливі; у Вас тепло; Ви ситі; Ви убрані! Киньте одежину на наше наге тіло та дайте на ложку теплої страви!"

А ми? Ми не переживаемо горя-нужди; ми не пригнетені ворожою стопою; на нашім тілі нема ран ані сціпенілої крови, а слово наше тішиться свободою. Тільки наш дух обсіли мов саранча темні сили і не дають піднестись висше до співчуття для своїх братів. Ми зїздимось, сходимось, радимо, політикуемо, нарікаемо на всіх — лиш не на себе самих, хотяй ми найбільше завинили, а то тому, бо ми в порівнанню до инших народів, котрі складають на патріотичні та добродійні цілі, не дали відповідних жертв. От, тільки е вічно У. Н. К. тай тих 120 тисяч!

А така пустомельщина нашим нещасливим браттям певно не поможе. Сварками, нарікannями не поможемо нікому. Яко зрілий народ, гідний свободи і бути рівним з рівними, треба мати, брате, благородне серце і чутте над нещасливим братом, котрий в обороні Вітчини і твоеї чести терпить нужду. І коли в теперішньому часі відвернеш очі свої від тих нещасть свого брата, так ти Каїн; ти не гіден свободи; ти будеш вічно рабом, що через незгоду не подав помочі свому братови; що через незгоду тратив час на нісенітниці, в часі, коли гень там люта смерть забирала тисячі нашого брата, з голоду і холоду у тюрмах. Каймось! Забуваймо на наші проступки; збираймо жертви та шлім на поміч нещасливим братам, а сповнимо свій обовязок християнський, і з чистою совістю колись будемо вертатись до своїх на свою землю.

П. Каваців.

ДО ГРОМАДЯН УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

(Комунікат Українського Горожанського Комітету у Львові).

Львів, дня 17. вересня, 1920.

Від довшого часу зменьшилась жертвенність громадян Українців в Америці на цілі в старому краю. Ми від довшого часу одержуемо лиш дуже рідко і то незначні грошеві посилки з Америки. Таксамо остають без відповіди наші писма й телеграми. Не знаемо, як собі се вияснити. Зближаеться зима, найстрашнійша зима за час цілої війни. Велика скількість населення не перезимуе її, якщо не прийде видатна і скора поміч від Вас, заморські Земляки. 133—

За Виконуючий Виділ Українського Горожанського Комітету у Львові:

Др. Степан Федак, голова; Володимир Целевич, писар.

Гроші посилати через:
ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
або
ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР
у Львові, ул. Підвалле, ч. 7.
а рівночасно повідомити Український Горожанський Комітет, на адресу, Львів, ул. Руська, ч. 3.

З Америки і Канади пересилати гроші до львівських українських банків через пересилкові бюра, агенції американських і канад. банків, переказуючи їх в долярах.

ГАДКА ПРО СТАРИЙ КРАЙ.

(Допись з Питсбурга, Па.).

Американські Українці е віддалені від свого старого краю, Галичини, 4 тисячі миль.

Як би не було ні того моря, ні того віддалення, а в старім краю як би не було польських злочинців, а як би так припадком всі американські Українці могли нараз найтися на своїй старій землі і зачали мандрувати тими дорогами, які вони знали замолоду і тоді, як їх покидали, вибираючись в далекий чужий край, то прийшла би їм гадки застанови над тою зміною, яка там прийшла.

Тоді, скажім, один з громади встае і каже:

Браття і сестри, станьмо! Заки підем дальше, поклякаймо і змовмо молитву! Як ми покидали той старий край, то правда, що він був бідний але був край. А що ми тепер застали? Таж то один цвинтар! Ідемо, ідемо, а поля і села позавмирали. Поля поорані але ровами военними; засіяні, але не зерном, тілько кулями і кістками людськими і кінськими, і могилами; зрошені не росою, а кровю і сльозами. Гляньте на ті сумні огарища — то були села! А де люди відтам? А онде в тих могилах, що видиють при кождій стежці; при кождій доріжці; під кождим горбком; і на горах і на полях і в лісах. Імен їх не знати. Ніхто не написав їх імен. Історія не мае їх записаних. Хиба у серцях їх дітий записано їх.

Ми може мудрійші від тих в старім краю, бо ми жили у великім просвіченім і богатім краю і не воювали по ровах, полях і лісах, — але, браття і сестри, які ми малі супроти них!?! Он гляньте, як вони вмирали! Вони вмирали за увільнення рідного краю з неволі і за красшу долю українських дітий, не лишаючи навіть свого імени, аби його згадати. Бо вони не дбали за себе, тільки за той бідний край рідний і за волю для грядучих поколінь! А що ми зробили для того краю? Чи богато ми забули за себе задля того краю? Устаньмо, поклонімся могилам тих Українців, що встелили нам дорогу своїми могилами; але памятаймо, який довг тяжить на нашій совісти супроти того краю найнещасливійшого з найнещасливійших, а нашого рідного! І старáймося сплатити той довг! Поможім бодай тим, що остались нещасними по війні, бо їм нема кому помогти, бо їх батьки в тих придорожних безіменних могилах, що визначили дорогу до волі!

Хлоп-робітник.

ДУША НАРОДА.

(З давніх споминів).

Музика і спів — се душа народа, нації. Коли ви буваете в якому краю і хочете знати, яке життє; як живеться народови в тім краю, — прислухайтесь, **як і що** співае той народ! Коли ви всюди чуете веселий спів, веселу музику, веселе гудінне народа — то е знак, що в краю нема пригноблення. Особливо треба звертати увагу на робітників і селян чи фармерів, що вони гомонять або співають в кождоднeвнім своїм життю. Музика по концертах і в театрах може бути підібрана і настрій витворений чи зроблений. Але гомотінне, гудінне чи спів робітного народа в данім краю ніколи вас не зрадять щодо стану соціяльного та економічного життя в тім краю. За робітним народом треба звернути квагу на підростаючу молодіж по школах: Як вона реагуе на життє, чим найбільше проявляе своє життє, і **що** і **як** співае, чи гомотить, або й насвистуе.

В порівнанню з повисшим, пригадуються мені часи на Україні під царатом в роках від 1903 до 1907. Недоля і гнет царизму страшно давили за горло населенне краю. Життє ставало невиносимими, не можливим як на Україні так і в цілій тодішній Росії, від Балтика до Владивостоку, від Білого до Чорного моря і по Кавказ. Так було тяжко жити, що та золота щаслива молодь по школах повнила самовбийства без рахунку, не згадуючи старших людий. Життє цілого того краю в ті часи, було сум один великий безконечний. То були роки відчаю життя в бувшій Росії. І ніде ви не чули веселого співу, не чули веселого гомотіння, свисту, хиба в театрах та підчас пиятики. Для того, щоб той смуток хоч трохи розвіяти, правительство посилало в свята військові банди-музики грати по містових парках. Та від того контрасту, веселої музики і сумного життя, ще більш сумно робилось на душі. Чи де зібралась була купка студентів, чи революціонерів, селян або інтелігентів — всюди співали сумної, жалібної, а коли зачинали веселу, то конець все був сумний. То ви могли помітити в Киеві, Одесі, Москві, Архангельску, або й Владивостоці. То був вираз народнього страдання, соціяльного та економічного. Старші люди бувало кажуть, що **„сумом переповнено навіть повітре краю"**. По тім настрою душі народа бувшої Росії, виявленого в співах, можна було видіти, **що так довго не потривае в тім краю; що струни суму і смутку не витримають довшого напруження душі народа і мусять колись увірватись. І вже увірвались.**

А що-ж і як співае тепер наша українська кольонія в Америці, що не живе життем сего краю, а сумом і страданнем там далеко за океаном, в Галичині? Який той спів, і чи чути його взагалі?...

Всі і кождий якось понуро спустили голови на діл, і не веселої, ні сумної вже не співають. Не чути щось про давне, бодай напів жив ежитте: театрів не уладжуеться; співів не робиться, забав зовсім не чути; лише чути сумні віддихи. А коли людина або народ і співати вже не може, бодай і сумної пісні, — то дійсно тяжке горе і пригнобленне того народа чи людини.

Прислухаймося-ж, що ми і як тепер співаемо?

М. Хаврюк.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Лівонко Шкабрій, Ню Йорк, Н. Й. — Ви маете правду, що Українці повинні бути такі патріоти як Айриші, та що повинні боротись так завзято і з такою вірою у свое право як Айриші. Але ми мусимо тямити, що справа Галичини не е така як Ірляндії. Ірляндія здавна належить до Англії, з тих часів, як королі завойовували військом чужі краї, а Ляхи напали на наш край, Галичину, тоді, як їх край, Польщу, алїянти визволили на засаді самоозначення народів і такесаме право признавали також українському народови Галичини. Там ходить о вікову розлуку маленької Ірляндії від великої світової і свобідної імперії, Великої Британії, — а тут ходить о напад малої Польщі на одну із земель великої України. Айриська справа е внутрішня британська, бо сього, що колись англійські королі заняли Ірляндію не можна вважати за підставу розділу, тому, що на такий спосіб треба би цілий світ наново інакше пересипати, — а у справі Східної Галичини е чистий напад, який е явною і безперечною причиною війни між Україною і Польщею. Ся війна може бути відложена з причини, що Україна не е ще добре і сильно зорганізована, але тільки хвилево, бо чи нині чи завтра Україна мусить прогнати з Галичини польське військо, а обсадити її українським військом.

З ГАЛИЧИНИ.

(З львівської „Української Думки").

З Підгаець.

Підчас большевицької інвазії в Підгайцях, котра ривала від 19. VIII. до 10. X. с. р. візвав ревком до урядовання майже всіх українських інтелігентів і деяких Жидів та Поляків. Візванню сьому мусіли покликані повинуватися, бо як відомо — з большевиками нема жартів. Вони не признають невтральности. Покликаних займали в канцеляріях на підрядних становищах, вся власть спочивала в руках ревкому, зложеного з позамісцевих комуністів, що приїхали в слід за большевицьким військом. Українці заняті у большевиків поводилися дуже коректно і брали в оборону місцеве населенне без ріжниці національности та зєднали собі загальну вдячність, так, що польські військові і цивільні власти повернувши 16. вересня по відвороті большевицькім до Підгаець, не виділи потреби нікого арештувати.

Але се не давало спокою місцевій вшехпольській мафії, на котрої чолі стоять ком. староства Жичиньскі і його спільник адв. д-р Померанз (свою спілкою давно повинен був заінтересуватися п. делегат д-р Галецкі і прокуратор!). Маючи богато масла на голові — ратуються ті панове ультрапатріотизмом і їх заходи увінчалися успіхом.

Державна полиція внесла в останніх днях донесення до прокураторії в Бережанах против 34 (переважно Українців і кількох родин) о злочин державної зради і порозуміння з ворогом. В четвер 4. листопада зїхав з окружного суду в Бережанах в ціли переведення доходжень радн. Смольніцкі і сейчас приступив до переслухання. Між иншими арештовано суд. В. Кордубу, канд. суд. д-ра Е. Левицького, учителя К. Малиса, акад. Содомору, уряд. канц. староства Соху і кількох Жидів; всіх арештованих відставлено в суботу 6. падолиста до вязниці окружного суду в Бережанах.

Невесело і по селах Підгаєччини, знищених страшно війною. Через Підгаєччину ішли за часів великої війни три боеві лінії (Золота Липа, Коропець і Стрипа) — кілька сіл над Стрипою зникнуло з лиця землі — тисячі селян по нинішний день мешкае в землянках і вимирае на всякі пошестні хороби. Тепер лютують по селах карні експедиції та руїнують селян контрибуціями в збіжу і грошах. Чи і коли прийде тому всьому кінець?

З Заліщиччини.

Арештованих Гр. Кузняка нач. гром. Добрівлян і Василя Бараника, канд. адв. випущено по переслуханню в уряді слідчім при окр. команді державної поліції „Всход" ул. Сапіги ч. 1, на волю.

Д-ра Маркіяна Долинського, директора шпиталя в Заліщиках випущено на волю щойно по чотиродневній голодівці.

Натомісць арештовано 31 селян з Зазулинець за те, що тамошньому властителеви реальности і почмайстрови зі Заліщик пропали за большевиків коні. Коляж сі арештовані, з виїмком одного, зобовязалися заплатити вартість коний около 160 тисяч марок, випущено їх рівнож на волю, а сього одного задержано в арештах.

„Повітовий Український Горожанський Комітет" в Заліщиках.

В половині минулого місяця заспувався в Заліщиках „Пов. Український Гор. Комітет". В склад Комітету ввійшли: пп. Ольга Маковеева, як голова, Наталка Стефановичева, Марія Юркова, Марія Старжинська, Зиновія Долинська і Марія Дембіцька, як члени. Першим ділом новоснованого Комітету було нести поміч арештованим Українцям, що находяться в заліщицькій тюрмі.

До сімнайцяти вже істнуючих по повітових містах УГК. приходить отсей новий, як видимий знак того, що наша суспільність зрозуміла як слід клич самопомочи. Вправді в декотрих містах нема ні Комітету ні давні товариства не проявляють діяльности, але е надія, що се тільки переминаюче явище. УГК. у Львові основуе якраз Окружні і місцеві Комітети.

До дописи з Тернополя.

До дописи „Тернопіль під большевицькою інвазією", уміщеної в ч. 11. і 12. „Укр. Дум.", хочу додати ще кілька фактів, які прояснили би причини безпощадного нищення української інтелігенції большевицькими властями.

В першій мірі слід зазначити, що в складі Галревкому було трьох червоних Поляків: Литвинович, Губерт і Савка, які своїм крайно ворожим поведенням супроти всього, що українське, не уступали і своїм білим братам, а які мали величезний вплив на голову Галревкому Затонського, чоловіка без сумніву талановитого, але звироднілo кровожадного і на точці большевизму абожевоwільного. Як великий вплив мали три висше названі комісарі на Затонського, бачимо в його орієнтації на федерацію Східної Галичини з радянською Польщею і його промов на ріжних мітінгах, де він в дикий спосіб накидався перше всього на українську інтелігенцію, а рідко коли згадував про польську шляхту. Слухаючи його промов, малося враження, що большевики воюють не з Польщею, а Галицькою Україною. Замітне і те, що оголошення колегії Ц. К., головою котрої був Затонський, були друковані на першім місци в польській мові.

Комісарі Литвинович (зелізниці, почт і телеграфів), Савка (народне господарство) і Губерт (військовий комісар) послугувалися виключно польською мовою і то не лишень у внутрішнім урядованню, але і їх оголошення на улицях міста були лишень на польській мові, мимо декрету Галревкому, що урядовання у всіх радянських установах мае відбуватися на українській, польській і жидівській мові. Але декрету сього мусіли держатися тільки Українці, бо в противнім случаю, булиб, як націоналісти і контрреволюціонери пішли під опіку чрезвичайки, а „червона польська шляхта", (так тих трех називали Тернопільці) опанувавши Затонського, стояла понад всякими декретами.

Специяльно дразнила українська мова „шляхотне" ухо і око ком. Савки, який в Горхозі (магістраті) за часів голосування Короля, закриваючись плащиком інтернаціоналізму, звернувся з обуренням до урядовців Горхозу з запитом: „Чему не урженджуеце по польску? Ми інтернаціоналісці, а ви будуеце тутай Украіне!" І богато инших подібних фактів вказувало на се, що тактика червоних Поляків відносно Українців, цілком не відбігала від тактики білих і найбілійших братів, бо ті перші, користаючи з ласк Затонського, будували радянську Польщу, а всіх, хтоб відважився лиш подумати про українізацію радянських урядів в Східній Галичині, висилали на тамтой світ (пр. Короля), або на спролетаризовання до Казаня (пр. Палащука — хотяй доходили вісти до Тернополя, що його теж вбили по дорозі), або замикали в страшні тюрми чрезвичайки.

Було вправді і наших кількох звироднілих чи може збожеволілих комуністів, які так богато невинних жертв з поміж української інтелігенції мають на своїй совісти. Сі люди, до котрих в першій мірі належав умовий банкрот проф. Сидоряк, плюгавили на всіх мітінгах в місті і по селах український національний рух в Галичині і його провідників, а Галицьку Армію називали бандою розбишак і опришків.

На щастя було таких дуже мало і були се переважно люди, котрі з українським рухом не мали нічо спільного, або котрі вже давнійше в українській суспільности мали марку умовонелочитальних.

Тернопільський.

НА РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ.

Жертви посилаеться до American Ukrainian Exchange, 30 E. 7th St., New York City. Збірку контролюе Др. С. Демидчук.

Зложили дальше:

10. Марія Повалінська, Бруклин, Н. Й. .... $ 1.00
викликуе Анастазію Низову, Анастазію Дмитровську, Франка Малика і Івана Тимчишина всіх з Бруклина на довільну жертву.

11. Василь Савіцький, Бруклин, Н. Й. 2.00
викликуе п-ну Олену Колодій з Шамокін, Па., Йосифа Стеця з Обори, Н. Й., Андрія Гелу, з Йонкерс, О., Теодозія Каськова з Нюарку, Н. Дж., Миколу Брочковського з Бруклина, Н. Й. і Теофіля Качмара з Ню Йорк Сити на довільну суму і з просьбою, щоби кождий з них викликав кого уважае за відповідне.

12. Текля Онишкевич, Бруклин, Н. Й. 1.00
викликуе: Анну Онишкевич і Йосифа Каспровича, з Бруклина, Н. Й., Миколу Мороза і Анну Ладанівську з Ню Йорку на довільну жертву і з просьбою як під ч. 11.

13. о. Володимир Держирука за церковну громаду в Честер, Па. 10.00

Разом до тепер зібрано $65.

З БУКОВИНИ.

Переведений 1920 р. Румунією спис населення виказує таке число національних меншостий: **Бесарабія:** 1,668.000 Румунів, **329.000 Москалів і Українців,** 267.000 Жидів, 140.000 Болгарів, 113.000 Німців, 59.000 Липованів і 46.000 инших; **Буковина:** 278.000 Румунів, **303.000 Українців,** 102.000 Жидів, 68.000 Німців, 36.000 Поляків, 10.000 Мадярів, 1.000 инших; **Семигород:** 1,546.112 Румунів, 454.450 Шеклерів, 264.265 Мадярів, 234.085 Німців, 64.074 Жидів, 43.683 Циганів, 71.789 инших; **Банат:** 542.637 Румунів, 221.756 Німців, 79.693 Мадярів, 84.579 Сербів, 14.529 Жидів, 41.778 инших; **Область Кереш:** 694.129 Румунів, 488.394 Мадярів, 52.769 Жидів, 41.662 Німців, 25.537 Словаків, 7.130 Циганів, 7.360 инших; **Марамарош і Сатмар:** 278.284 Румунів, 219.731 Мадярів, **159.584 Українців,** 96.396 Жидів, 9.775 Німців, 1.354 Циганів, 1.541 инших. Отжеж по самій урядовій, проте на некорисність меньшостям зробленій статистиці, е в Румунії **близько 4 і пів міліона инших національностий.**

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Українсько Громадо:

Гень далеко зза моря, з нашого рідного краю чути голос розпуки наших родин, котрі стогнуть під ляцьким ярмом і просять нас ратунку і помочи.

Бутні ляхи силою польських багнетів заводять нову неволю, панщину, а непослушних панським розказам карають буками. Арештують сотки і тисячі свідоміших українських селян і робітників та інтелігенції, яка стае в обороні українського селянина й робітника.

Ляхи силою польського закона позамикали українські школи а українській молодіжи заборонений вступ до львівського університету, і проти всіх тих безправств невільно протестувати, бо таких жде як не смерть то польська тюрма.

А крім тих всіх знущань, шаліють пошести і голод, котрі забирають сотки тисяч наших братів на другий світ.

Знаючи все те, зійшлись відпоручники українських товариств в Нюарку, Н. Дж. на спільну нараду і ухвалили скликати **в неділю, дня 5-го грудня с. р., о годині 2-гій пополудни** в Union Prospect Hall, Broome Street, Corner So. Orange Ave., велике протестаційне Віче, на котре кличем всіх Українців з Нюарку і околиці. Програма віча: 1. Старий край. 2. Поміч краеви. 3. Загальний український зїзд. 4. День загального протесту. 5. Український День. 6. Резолюції.

Говорити будуть бесідники місцеві і з Ню Йорку. 145

Вічевий Комітет.

ДО ВІЙСКА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ!

(Поклик Диктатора З. О. У. Н. Р.)

По довгих літах великої війни, яка велась на східно-галицькій землі і безпримірно її винищила — здвигнувся наш народ два роки тому до збудовання власної держави і опираючись на праві самоозначення, при помочі власної армії, обняв владу на своїй землі.

Дня 1. падолиста, 1918, у Львові і по цілій Галичині і Буковині замаячіли жовто-сині українські прапори, цілий наш край разом зі столицею діждався свого українського війска і власного українського правительства. Та вже в самім почині істновання західно-української держави мусіла вона серед тяжких боїв боронити свого істновання проти відвічного ворога, Польщі, котра, нехтуючи загально признаний принцип самоозначення, що її самій дав життє, пійшла на нас заборчою війною.

Відтята від цілого світа видержала чотиримілїонова галицько-буковинська вітка великого українського народу через девять місяців боротьбу з двайцятьмілїоновою Польщею, яка сама не могла побороти відваги, з якою український стрілець боронив своєї держави. І треба було аж свіжо привезеної із заходу і там вихтроєної наймодернійшим оружем армії Галлера, щоби перемогти перетомлене і недостаточно заосмотрене галицьке війско. Одначе і ся галерівська польська армія ведена чужими фаховими старшинами, була би не перемогла хоробрих українських війск, — коли би вони були мали потрібну скількість стріловини. Доказом сього є останній український наступ на галицькій землі, який зумів загнати Поляків від Збруча аж під Львів.

І нині в дволітні роковини проголошення нашої самостійної західно-української держави і початку боротьби за удержанне нашої самостійности, треба хід подій послідних двох літ мати пильно перед очима. Все пережите повинні добре собі пригадати ми всі, щоби ані на хвилю не захитатись у вірі у власну силу, справедливість і побіду нашої святої справи.

Не може пропасти народ, який в найтяжших обставинах, заскочений в самім почині переведення організації своєї нової держави польським наїздом та незаосмотрений у все потрібне до ведення модерної війни, виказав тільки любови до своєї держави, тільки сили і самопожертвовання, — видав та удержав довгий час лишень своїми силами таку армію як наша. Адже ся армія і по своїм переході за Збруч, відірвана від землі своєї близшої Батьківщини, доказала чудес відваги і була взором карности і культурности, була сілью нашої української землі.

Ніяке геройство і ніякі жертви не пропадають марно, а тим більше не пропадуть вони і тепер в часі загального пробудження народів цілого світа. Не можливо навіть собі уявити, зби в нинішню добу, коли і найменьші народи Европи вибороли або осягнули для себе свободу, Галицька Україна, частина сорок-міліонового українського народу, зі всіми богатствами своєї землі і таким великим засобом національної свідомости і державного виховання, чого виразом геройська боротьба Галицької Армії, єдність у внутрі її, взаїмне зрозуміннє себе старшин і стрільців, котре удержало армію навіть в найтяжших для неї хвилях, щоби ся Галицька Україна могла остатись в чужім ярмі. Про се сумніватись могли-б лиш малодухи, котрим хвилеве нещастє притьмило ум.

В дволітні роковини нашої державної самостійности кличу до Вас, старшини і стрільці західно-українського війска: Не піддавайтесь малодушности! Конець імперіялістичним забаганкам нахабної Польщі прийде незабаром, а з ним і день висвободження нашого Рідного Краю. В дволітні роковини нашої боротьби за свободу нашого народу і краю згадаймо тих, що поклали свої голови в тім бою з чужими наїзниками! Згадаймо їх не тільки пустою згадкою, але і поглубленнєм в собі ідеї боротьби за свободу Рідного Краю, поглубленнєм ненависти до ворогів, завзяття і витривалости до дальшого бою, почуття жовнярського обовязку і карности, погорди для всіх тих, що захоплені чужими нам течіями, забуваючи свій поневолений народ йдуть служити всяким блудним світилам, які также погаснуть, як скоро розгорілись.

В твердім довірю до себе, до своєї щирої і безкорисної праці і саможертви для добра і свободи Рідного Краю, до справедливости нашої справи і до свого рідного Уряду—сильні духом, карні і здисциплиновані, ждім хвилі, коли прийдеться нам знова вступити на свобідну від ворога святу Галицьку Землю.

Сегодня ми розсіяні по чужині, користаючи з гостинности великого чеського народу, збираючи наші сили і організуючися, святкуємо великі роковини початку нашого бою за свободу — з сильною вірою, що незабаром зможемо її святкувати на рідній землі, яко її правні господарі.

Працею, карностю, вірою в побіду і витривалостю добемося місця у вільній сімї народів Европи і своєї самостійної Держави.

Париж, з кінцем жовтня, 1920-го року.

Евген Петрушевич, в. р.

ПРОСЬБА ДО СУСПІЛЬНОСТИ ВІД УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ В ФИЛАДЕЛФІЇ.

Минули десятки літ від початку української еміґрації до Злучених Держав. Кождий їхав в тій надії, що поліпшить свою долю і долю родини, та що позбудеся того нещастя і лиха, яке переслідувало його через довгі літа. Та може декому поталанило, що сповнились бажання; однак до нещасливих належить дуже мало число. Ось, погляньмо оком: де лише живуть наші Українці, там побачимо велике лихо і розчарованне. Пішов батько до роботи, не вернув домів; той погиб у майнах; иниший у фабриці; а ще инших стрінула несподівано смерть при ріжного рода роботах; мама нездужає, попала в сухоти; иншу гризота розлучила зі світом. А бідні сироти зістались на поталу нещасній судьбі.

Не мало наше священство сваралось основати приють для сиріт, та всі старання були получені з великими трудностями.

По приїзді бл. п. Владики до Америки, Сиротинець став першою його задачею. До помочі Владиці стало наше священство і український загал; посипались жертви і в короткім часі закуплено 3 доми, котрі опісля відреставровано на Сиротинець; в році 1911 прибули С. С. Василіянки з Галичини, котрим поручено працю над Сиротинцем. З кождим днем зачали прибувати сироти зі всіх закутин Америки.

Тішився Владика, тішилось наше священство, що українські сироти знайшли приміщенне, де будуть вихованї в своїм рідним патріотичнім і релігійнім дусі.

Коли зачало прибувати чимраз більше число сиріт, задумав Владика збудувати в Чесапік Сіти великий дім на Сиротинець і виховавчий Інститут; та передчасна смерть перервала великі пляни. По смерти покійного Владики Всч. о. Адміністратор, Покровитель Сиротинця поручає працю і нагляд над Сиротинцем Впр. о. Й. Чаплинському яко Візитаторови.

З великою енергією і посвятою взявся до праці Впр. о. Візитатор, щоби бідні сироти по страті дорогого Владики не відчували жадних недостач; на поклик о. Візитатора священство і нарід віднеслись до Сиротинця з великою прихильностю і радо давали поміч.

Та докінчити задумані пляни (будову Сиротинця) стало тим труднійше, що розгорілась світова війна; в часі війни жертви вадпливали дуже малі, бо як священство, так український загал всяку можливу поміч несли на жертівник дорогої батьківщини.

Число сиріт збільшилось по великій хоробі, яка так страшно лютувала в 1918 році; днесь Сиротинець заповнений сиротами по береги.

Удержанне такої інституції потребує немало гроша, а особливо в часі теперішної дорожнечі; сотки нових круглих сиріт зголошуються о приміщенне до Сиротинця, та на жаль не можуть бути приняті з причини браку місця.

А щоби не дати загинути українським сиротам, тому то Управа Сиротинця відноситься до українського загалу в Америці з просьбою о поміч.

Братя, Сестри! Поможіть своїми жертвами, щоб мож розширити Сиротинець, в котрім знайшлиби приміщенне всі українські сироти. В сій ціли виїхав за збіркою по всіх парохіях Д. Штогрин, котрий також має припорученне організувати Комітети до помочи Сиротинцеви. Кождий Комітет має збирати жертви в своїх місцевостях чотири рази в році. В многих парохіях Комітет Сиротинця вже основано, і на сім місци Заряд Сиротинця відноситься з просьбою до Хвальних Комітетів, щоб зачали сповняти свій обовязок для бідної української дітвори.

Народе український! На Тебе покладають всю надію Сиротята. На Тобі, українська суспільносте лежить обовязок і відвічальність зглядом української осиротілої дітвори. Ратуймо бідних сиріток від загибели. Їх не пригорне вже до себе батьківське ні матірне серце, бо спочивають в холодних могилах; але Ти, українська суспільносте, не відкидай від серця бідні Сирітки, не пожалуйте обильнійших жертв на будову Сиротинця. Хай Господь благословить довершити діла.

Заряд Сиротинця.

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF U. S. ASKS RECOGNITION OF UKRAINE.

GENEVA, Switzerland, November 23. (Associated Press.)—The Secretariat of the League of Nations communicated to the Assembly a telegram from the Ukrainian National Committee in the United States asking the League to respect the rights of the Ukrainian Nationals in Europe by obliging the Polish troops to evacuate Ukrainian territory and the Roumanian troops to evacuate Bukovina, and asking recognition of the Ukrainian Republic.

Марійка Підгірянка.

МОЯ ДОНЕЧКА.

Цвитуть личка ніжні
Мов маківочка,
Немов цвіт на весні
Процвитає мені
Моя донечка.

Розсипає щебет
Мов птах з гілочки
Усю журбу, весь гнет
Розганяє щебет
Перепілочки.

Ось шле мені привіт
Із віконечка,
Очками мов блакит,
Моє щастє, мій світ,
Моя донечка...

Не відкладайте

Ви спевностию маєте родину в краю і хотяй 5000 миль ділить Вас від неї, а однак радібсьте вислати на свята, святочний дар КОЛЯДУ як довід, що памятаєте за ню. Ще час післати, лише не відкладайте.

Bosak State Bank
SCRANTON, PA.

Висилає гроші до всіх частий світа телеграфічно по найвишім деннім курсі якнайскорше, що стверджують посвідки з власноручними підписами адресатів.

Продає шифкарти до краю і спроваджує родину з краю. Виготовляє документа потрібні в тій справі.

За ретельну і справедливу обслугу ручиться, приходіть або пишіть на адресу:

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Стан маєтковий поверх $4,700,000.00.

ПРИЙШЛИ З КРАЮ
НОВІ КНИЖКИ.

М. Байер: Причини аграрної революції на Україні .... 5 ц.
Н. Бурлака: За Рідний Край, оповідання з часів Хмельничини 35 ц.
В. Гнатюк: Національне відродження Австро-Угорських Українців .... 30 ц.
Е. Гуцайло: Завдання Громади. Короткий нарис завдань комунальної політики .... 25 ц.
В. Дорошенко: Життє і Слово. Статті на літературно-громадські теми .... 60 ц.
В. Дорошенко: Українство в Росії. Новіщі часи. З многими портретами .... 40 ц.
О. Кирстенко: Українці в Америці 20 ц.
М. Кордуба: Північно-Західна Україна .... 40 ц.
М. Кордуба: Територія і населеня України .... 40 ц.
(То само також і по німецьки 40 цнт.)
Др. З. Кузеля: З культурного життя України .... 30 ц.
Др. Г. Куровець: Життє і здоровле людей .... 75 ц.
Др. В. Сімович: Рідне Письменство. (Що кождий Українець повинен прочитати з рідного письменства) .... 10 ц.
І. Свєнціцкий: Про музеї і музейництво .... 50 ц.
І. Франко: Нарис Історії Української Літератури $2.00
Д. Цегельський: Русь-Україна а Московщина-Росія. Історично-політична розвідка, з картою України .... 40 ц.

Замовлення і гроші посилайте на адресу: 145+157

UKRAINIAN BOOK STORE,
437 N. 6th AVE., SCRANTON, PA.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

НАЙКОРОТША І НАЙЛІПША ДОРОГА ДО ГАМБУРГА.

Двошрубовий Корабель S. S. „MOUNT CLAY" Двошрубовий Корабель
(Попередно „Prinz Eitel Friedrich")

відходить з Ню Йорку в СУБОТУ 25 ГРУДНЯ
ВПРОСТ НА ГАМБУРҐ

А З ГАМБУРҐА ДО НЮ ЙОРКУ ВІДПЛИНЕ 15 СІЧНЯ, 1921.

Корабель „Mount Clay" і ціль других є спеціально перебудований. Давні обстанови в першій і другій класі стали перемінені на 2, 4 і 6-лижкові кімнати, які віддаєсь для З-житку

ЛИШЕ ДЛЯ ПОДОРОЖНИХ ТРЕТОЇ КЛЯСИ

без ніякої додаткової оплати. Обширні їдальні, галі спочинку, галі для курців і покладн на прохід є гарно уладжені.

По дальші інформації або замовлення пишіть до:

39 BROADWAY, NEW YORK CITY.
АБО ДО УПОВАЖНЕНИХ АГЕНЦІЙ.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
ЧОМУ ЗАРАЗ НЕ ВЗЯТИ НАЙЛІПШОГО ЛІКАРЯ?

Не гайте часу з докторами, які вам нічого не помогли. Прийдіть до мене! Я вам дам раду. Я мене, як спеціаліст є більш 30-літня практика. Головно займаюсь слабостями жолудка, печінки, нирок, міхура і ревматизму. На мужеську хоробу я знаменитий спеціаліст. На кровну слабість уживаю Ehrlichs 606. Говоримо на вашім язику. 145чс—

Prof. Dr. H. G. BAER,
Specialist,
534 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.
next door to Davis Theatre.

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ НА РІЗДВЯНІ СВЯТА В УКРАЇНУ, РОСІЮ, ГАЛИЧИНУ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ

через наш Банк — під стейтовим доглядом
НАЙКРАЩИЙ ДАР ДЛЯ ВАШОЇ РІДНІ В СТАРІМ КРАЮ СЕ МОНЕЙ-ОРДЕР

ADLER, SALZMAN & ADLER
УКРАЇНСЬК БАНКИРІ

Пересилаємо гроші після найнищого денного курсу в дуже короткому часі із запорукою доставки, також можемо депозитувати ваші гроші в якому хочете банку в Старім Краю і доставимо вам банкову депозитову книжку. 142т—

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на всі лінії після ціни корабельних компаній, потрібні документи, паспорти, віза дістанемо вам в незвичайно короткому часі.

СВОЇХ РІДНИХ єсли бажаєте спровадити до себе, ми дамо вам безплатні інформації.

ПРОДАЖ І КУПНО ФАРМ, ДОМІВ І ЛЬОТІВ.

Памятайте наш адрес:

ADLER, SALZMAN & ADLER,
АВТИРОЗОВАНИЙ СТЕЙТОВИЙ БАНК

51-53 CONGRESS AVE., NEW HAVEN, CONN.

СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 слів чужого походження в українській мові. Зібрали др. Зенін Кузеля і Микола Чайковський.

ЦІНА ДВА ДОЛЯРИ.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙБІЛЬША ЗІ ВСІХ ОФЕРТ

НАГОДА ЛИШЕ НА 30 ДЕНЬ.

Ми рішили випродати 3.000 КОЛІЄВИХ ГОДИННИКІВ по зниженій ціні в протягу 30 день. Годинники дуже гарні, тяжкий модель, не богато більший від срібного доляра. Механізм в тому годиннику є знаменитий, на 21 камінців, в гарних копертах, тримає час дуже добре і докладно, бо ним звичайно послугуються люди що руководяться точністю. Механізм і коперти гарантоване на 20 літ; годинник вартає $25.00, ми однак протягом 30 днів будемо продавати єї годинник по зниженій ціні за $12.45, а в додатку даємо слідуючі річи ДАРОМ. 1) Гарну, вартісну золочену дивізку до годинника; 2), гарну, золочену бранзолету з імітацийним годинником; 3) добре фонтанове перо до писання; 4) добру бритву до голення; 5) доброго гатунку пас до острення бритви; 6) добрий пасок для переховку грошей, з якого тяжко згубити гріш і ніхто його не вкраде; 7) гарну устну гармонійку до грання, щойно дістали з Европи; 8) гарний золочений перстень з камінчиком. Ті всі покиттєвих річей даємо кождому ДАРОМ, хто замовить у нас згаданий годинник. Оферта важна лише на 30 день, отже хто хоче користати з нагоди, нехай не зволікає але сейчас вишле $1.00 завдатку, а решту доплатить по отриманю річей. Гарантуємо вдоволення, або звертаємо гроші.

Памятайте, що лішої оферти і кращого годинника ми ніколи ніхто не давав і не буде давати. З Канади просимо надсилати всі гроші згори. Адресуйте: 142т45

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 NORTH IRVING AVE., Dept. 1002, CHICAGO, ILL.

Звісний Dr. GREY

30 ЛІТ НА ОДНІМ МІСЦИ
ВІН УЖЕ ВИЛІЧИВ ТИСЯЧІ МУЩИН І БАЖАВ БИ І ВАС ВИЛІЧИТИ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить Вас, то чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

Др. КАУФМАН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і шкоди си на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєння і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болі голови, завороти, болі крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралі, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІАЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 8. веч., в неділю від 9. рано до 4. пополудни. — Телефон Орчард 8352.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНИ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

УКРАЇНЦІ!

Читайте кілька переконуючих аргументів чому Ви повинні звертатися до нашого банку за всіми Вашими потребами:

Наш банк є кількадесятьлітною інституцією під державною контролею, отже все є певне. 111—

Ми висилаємо тисячі людий до старого краю, що є доказом довіря до нас.

Ми Вам виробимо ПАШПОРТИ в кількох днях листовно і без жадної страти дорогого часу для Вас.

Продаємо шифкарти до всіх портів на найбільші і найшвидші кораблі разом з тікетом колійовим по найнизших цінах компанійних.

Ми Вас не силуємо міняти Ваші гроші.

Ми виробимо всі потрібні легальні папери і спровадимо Ваші рідні з краю до Америки без жадного клопоту і великих коштів.

Куфри всекупуємо від випадків аж до Вашої місцевости.

Посилаємо гроші до старого краю по найнизшім курсі з повною гваранцією.

Отже, єсли хочете щасливо і скоро заїхати до старого краю, звертайтесь до нас по всі інформації, а заощадите богато тяжко запрацьованого гроша.

MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER,
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

Д-р Стефан Гриневецький

БУВШИЙ ЛІКАР ВІДЕНСЬКИХ ШПИТАЛІВ.
ПРАКТИКУЮЧИЙ ВІД ДЕСЯТИ ЛІТ В ШІКАГО

поручає Українцям, мущинам і женщинам свої лікарські услуги.

Лічить з успіхом: ревматизм, всякі недомагання жолудкові, недуги утроби нирок, згрубленя жил, гемороїди, недуги скірні і венеричні, затроєня крови, запаленя сліпої кишки.

Доконує всякі операції мущин, женщин і дітий — також операції на пропуклину.

Коли-б хто не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу а дістане совісну відповідь. На відповідь залучити почтову марку.

Dr. S. HRYNEWESKY, 1518 WEST DIVISION STREET, CHICAGO, ILL.

ДАРОМ! ПОЗОЛОЧУВАНИЙ ГОДИННИК НА „КРІЗМУС" ПРЕЗЕНТ!

Кождий хто у нас купить сподні перед святами, дістане зовсім даром позолочуваний годинник, котрий Вас вдоволить. Ми отворили велику випродаж двояких споднів по фабричній ціні. Model 1. зроблений з чистого сукна, котре має в собі 100% вовни. Кольори маємо ріжні. Крій припоручений званий „фенсі геф пег". Викінчення першорядне. Стара їх ціна $10.00, тепер числимо за них $6.98. Model 2 є з дуже сильної матерії з домішкою вовни, крій „фул пег". Кольор чорний в дрібненькі пасочки. Витревалостию побиває всі инші сподні на маркеті. Їх стара ціна $7.00, тепер продаємо по $3.98. Хто заорудерує оба моделі наразі, платить 1 дол. таньше, се $10.00 разом і дістане зовсім даром добрий позолочуваний годинник, як крізмус презент. До одної сподні годинника не додаємо. Як знаєте міру то подайте, як ні, то простою ниткою змірте себе у поясі, другою ниткою відміріте від старих споднів довготу від кроку до долу (шву межи ногами) і нитку вишліть нам в листі. Гроші заплатите по отриманю товару. Залучіть на пересилку стемпси, числячи 30 центів від одної пари. Коли товар не подобаєсь, ми виміняємо або звернемо гроші. Годинники в презенті даємо лише перед святами, тому замовляйте зараз, щоб не запізнитись. Адрес: 45

THE HERCULES PANTS COMPANY,
4269 MOBILE AVE., DEP. 8, CHICAGO, ILL.

УВАГА: Шікаговців просимо прийти особисто.

MODEL 1. MODEL 2.

ПЕРЕД РІЗДВОМ

кождий думає післати певну суму гроший своїм рідним в старім краю.

Коли хочете, щоби Ваші рідні дістали від вас поміч еще перед РІЗДВОМ, то посилайте Ваші гроші ЧЕКОМ тільки через

УКРАЇНСЬКЕ БАНКОВЕ БЮРО В НЮАРКУ.

Ми доручуємо гроші після дневного курсу своїми власними ЧЕКАМИ в протягу 3—4 тижнів. 136т—

В Галичині, Буковині, Підкарпатській Україні і Польщі, ми маємо своїх власних кореспондентів майже в кождім більшім місті. Наші чеки є платні здебільша через "WIENER BANK VEREIN" і так є вже знані, що гроші на них можна підняти майже в кождім банку.

Кромі сего „Українське Банкове Бюро" виробить Вам ПАШПОРТ до краю.

Продасть Вам ШИФКАРТУ по компанійній ціні на кожду лінію.

СПРОВАДИТЬ Вашу родину з краю в короткім часі і ДАСТЬ Вам совісну пораду і точну обслугу в кождій справі. — Приходіть сейчас або пишіть до:

UKRAINIAN BANKING BUREAU,
185 SPRINGFIELD AVE., COR. MERCER ST., NEWARK, N. J.

М. ШУСТАКЕВИЧ, Менаджер.
ЕМІЛЬ ГЕРМАНУС, Банкир, Мировий судія і Нотар.

НАША ФІЛІЯ Є ПІД:
206 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

на недуги кровні і скірні, вичерпанне, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ
Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій ціні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших долголітніх слабостях і попались в зневіру і почините тратити надію, зголосіться до мене, щоб я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперерывну практику в медицині і оперуванню в стейті Пенсильвенія хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досвіду, бо я запізнаюсь Вами особисто кождого часу. Як Ви прийдете, Я буду лічити Вас найлучшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Коли б я не міг після сего осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьтеся мене.

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лічення і пряме застрікування крови через шпилене безбользом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street
СПЕЦІАЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 10. до 1. в полудне.

ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ Є НАЙБІЛЬША БЛАГОДАТЬ БОЖА

Тому мусимо пильнувати себе, а при зближаючій слабости, найважнійшим є засягнути поради і помочі лікарської.

ВИСИЛЕННЄ НЕРВІВ. В Америці поширилась хороба і обняла безмірне число людий, що хотяй не вважають себе хорими однак є нервово розстроєні, та часто зневоложені і униженні. Вони не всилі заінтересуватись своєю працею, кожде їхнє змагання вимагає великих зусиль. Життє для них є довгим терпінням, охота до їди відходить, лютяться, ненавидять людий, дїткнені болями у всіх частинах тіла, терпять на запори, вітри, болі жолудка, тратять сон і мучаться безсонними ночами.

УСПІШНИЙ ВИСЛІД.

Пробужение довіря веде до удачі. Роками працював я научними способами, щоб осягнути успішний вислід практики; совісно і з повною енергією дійшов я до сего, що тепер в змозі дати своїм пацієнтам цілковиту поміч на їх немочість, бо я не щадив праці в вишуканню лікарської поради.

Житте людське є за дороге, щоб його віддавати під опіку коновальів і наражуватись на терпіння і болі. Я уживаю дуже практичну методу до лічення слабостий: 130—

ЖОЛУДКА, ВНУТРОСТИЙ, ПЕЧІНКИ
КРОВИ, СКІРИ, СЕРЦЯ
СЛЕЗИНКИ, РЕВМАТИЗМУ, КОЛЬОК
СОЛІТЕРС, КОРЧІВ, ХОРОБУ ЛЕГКИХ
І ВСІ ДРУГІ ЗАНЕДБАНІ ХРОНІЧНІ ХОРОБИ.

Не страхайтесь станом своєї хороби або її застарілости, приходіть сміло до мого офісу та засягніть приятельську безплатну пораду.

Я вам розкажу про дійсний стан вашої хороби і як можна зарадить. Від вас залежить чи схочете лічитись або ні.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Денно від 9-ої рано до 8-ої вечером.
ПОРАДА ДАРОМ.
DR. H. L. RUSSELL
В неділю: від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

170 EAST JEFFERSON AVENUE, 1 DOOR EAST OF WOODWARD AVE., DETROIT, MICH.

Навідайтесь сейчас до
Doctor ZINS

СПЕЦІЯЛІСТА З ПОНАД 25-ЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ.

Др. ЗІНС лічить хронічні недуги, нервові, серця, жолудка, печінки, нирок і міхура, неправильности мочевої, секретні недуги, і у всіх случаях нервового ослаблення. В случаю ЗАТРОЄННЯ КРОВИ застосовує найновійші методи.

МУЩИНИ, котрі є недужі, ослаблені, бліді, вичерпані і знеохочені, найдуть опіку на всяку їхню недугу. Коли схочете, щоби їх поважному, причину легко усунеться і здоровле поверне. 102—

ПРИЙДІТЬ НА БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ.

Не буде Вас нічого коштувати, щоб збадав Вас др. Зінс. Виниграда за його методу є дуже уміркована і не перевисшає ціни, яку кождий чесний чоловік хоче заплатити. Богато недужих мущин ще сотки миль, щоб найти поміч. Доспід попереджаючий лічення переводиться на крови системою Вассермана і бадається мікроскопом для докладного справджения прояв недуги і впливу лічення.

DOCTOR L. ZINS,
110 East 16th Street,
NEW YORK, N. Y.

СПОСІБ ЛІЧЕННЯ найпрактичнійшими методами.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер, в неділі від 10-ої рано до 4-ої пополудня.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаесь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймаеться лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаесь оголошень з всякими дивоглядними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не мае обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую **ВАСИЛЯ ВІРХНЯНСЬКОГО,** родом з Гладишова, повіт Горлиці, Гал., в дуже важній справі. Мае перебувати десь в стейті Ню Джерзи. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: ANDREW PECILAK, 73 Clifton Ave., Ansonia, Conn. 144-45

Пошукую свою сестру **МАРІЮ СУЗАНСЬКУ,** з села Городниця, повіт Гусятин, Гал. Мае перебувати в Торонто, Канада. Від кількох літ не маю про неї вістки. Вона сама або хто про неї знае, зволить зголоситися до: **PAUL SUZANSKY,** 155 Washington St., New York, N. Y. 45-51

Самуїл Равва розшукуе свого брата **ІСААКА,** який виїхав з Миронівки, Ямпільський повіт, Подільська губернія в Бразилію 1912 р., а звідти в 1916-17 в Америку, Ню Йорк. Хто з пп. Читачів щоенбудь знае про него або він самий зволить написати на адрес: **Ukr. Pracovni Tabor, Liberec, Cecho-Slovensko,** для САМУЇЛА РАВВИ. Українські часописи прошу о повторенне сего розшукування. 145

Стефанків Михайло зі Стрия пошукуе свого брата **АНДРІЯ ЛЮБЛЯНЕЦЬКОГО** з Коршилівки, котрий перебував в Northampton, та своїх сестер **ЛІКЕРІЇ** і **ТЕКЛІ ЛЮБЛЯНЕЦЬКОЇ** з Коршилівки. Рівнож прошу своїх земляків з Коршилівки, коло Підволочиск подати свої адресу. **M. STEFANKIW,** Ukr. Pracovni Tabor, Liberci. Reichenberg (Rosenthal), Cecho-Slovensko. 4

Володимир Садовський, син Павла і Марії, з Підгаєць в Галичині, тепер старший десятник укр. армії в Чехах, пошукуе свого рідного брата **БОГДАНА САДОВСЬКОГО** та тіточного брата **МИХАЙЛА ГОЛОВІНСЬКОГО,** що виїхали ще на кілька літ перед війною з Підгаєць до Америки. Просить їх або инших людий, котрі знали би їх адресу, або котрі знали би, що з ними сталось, написати йому на адресу: Czecko-Slovakia. Liberec (Reichenberg). **VOLODYMYR SADOVSKY,** Ukrainsky Pracovni Tabor, Булавний Відділ. 145

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михайла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаемо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволенне. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

ЩАСЛИВІ ДНИ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаемо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 95-98

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,

Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою диренцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаесь кождого часу. По укінченю видаемо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ зі старокраєвим іспитом пошукуе посади від 15. грудня. Може сповняти всякі вимоги і обрію шкільництва, хору і представлень. Інтересованих прошу зголошуватися на адресу: M. Z., c/o Svoboda 83 Grand St., Jersey City, N. J. 44-5

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадае інформацій в тій справі хай зголоситься до: 43—

IMMIGRANT AID CO., Inc.,

49 E. 7th Street, New York City

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

АДВОКАТ O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

ВСЕСЛАВЯНСЬКА АҐЕНЦІЯ

ПРОДАЄ ШИФКАРТИ на всі лінії.

СПРОВАДЖУЄ родини з краю.

ПЕРЕСИЛАЄ І ВИМІНЮЄ гроші.

ПОЛАГОДЖУЄ справи нотаріяльні.

ВИРОБЛЯЄ пашпорти.

УДІЛЯЄ всяких порад в справах краєвих і американських.

Пишіть і заходіть впрост до:

ALL SLAV AGENCY,

STEPHEN DEMBITSKY

204 WEST 27th STREET, NEW YORK, N. Y.

Чотири бльоки від стації ПЕНСИЛЬВАНІЯ. 42че49

ДО КРАЮ найліпше випроваджуе: 131—

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 Washington St., New York.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 EAST 17TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і свята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4498.

ДО КРАЮ можете відїхати через ГАМБУРҐ і другі порти працюючи на корабли пару годин денно при легкім занятю. Звертайтесь сейчас до: 22—

GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich St., New York, N.Y.

ЩО ЗНАЧИТЬ ПОЯСНЕННЄ?

Два пасма землі лежать побіч себе, ділить їх лише межа, ріля наче тасама, а однак яка може бути ріжниця в живві. Два подібні ліки є на спродажі, ріжняться на зверха лише назвиском фабриканта, і хоч здається займають в собі тісамі складники, однак яка ріжниця в наслідках по ужиттю. Як можна се пояснити собі? Річ природна — рільник у котрого жнива кращі, фабрикант якого лікарство є добрих наслідків, уживають не тільки рук до праці але також і розум — і тому оба вони є краще винагороджені. Отсе власне причина, чому Трінера Гірке Вино немае співзаводника. Воно чистить внутрости, усувае ферментуючі останки осад шкідливих мікробів, справляе охоту до їди і помагае травлінню. Аптикар скаже вам також про инші добрі ліки Трінера, як Triner's Liniment на ревматизм, невральгію, біль хребта, Triner's Antiputrin до полокання горла, уст і скалічіння. Лікарства ті є певні. JOSEPH TRINER COMPANY, Chicago, Ill. New York representative: 340 E. 71st Street, New York City.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ҐЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і безкоштовних покликів).

NEW YORK, N. Y.

Т-во „Український Хор" в Ню Йорку, Н. Й., відограе **в неділю, дня 5-го грудня 1920 р. „НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА",** драма в 5. діях зі співами і музикою, М. Старицького в Українськім Народнім Домі, 217-219 East 6th St., New York, N. Y. Режісер С. Комишеваццкий. Дірігент Т. Онуфрик. Початок о годині 6.30 вечером. Ціна місць: $1.00, 75 і 50 центів. Музика перворядна.

О численну участь просить

144-45 КОМІТЕТ.

LUDLOW, MASS.

Заходом **Читальні „Просвіти"** відограеться **в суботу, 4-го грудня 1920 р.** представленне **НЕВОЛЬНИК,** драма в 5-ох діях, зі співами і танцями, на Польській гали, Raplius St., Ludlow, Mass. З огляду, що се представленне еще не було гране в сих околицях, просимо всіх щирих Українців і Українок прибути на се представленне. Початок точно о годині 7-ій вечером.

144-45 КОМІТЕТ.

ТРІНЕРА СТІННИЙ КАЛЄНДАР НА РІК 1921 НЕЗВИЧАЙНО ІНТЕРЕСНИЙ І ОРИҐІНАЛЬНИЙ.

Трінера Стінний Календар кождого року виносить новість у вашу хату. Сего року „Дух Реконструкції" (Віднова) веде Вас гадкою від часу повоєнної руїни через світову війну до активної відбудови всяких галузий промислу і торговлі. Отся думка відноситься рівночасно до наслідків Трінера Гіркого Вина, яке впливае додатньо на ваше здоровле, в час коли терпиться на брак апетиту, запори або болі жолудка. На нашому календари довкола головної картини уміщено 15 малого розміру мап европейських держав, де виказується повоєнні зміни границь Польщі, Волохії, Югославії, Чехославії, України, Литви, Румунії, Німеччини і т. д. Цілість сего календара — се артистична краса. Зашліть 15 центів на покрите коштів пересилки. JOSEPH TRINER COMPANY, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 45148

ЗА ВИПЛАТУ посилок грошевих в старім краю ґарантуе цілковито: 131—

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 Washington St., New York.

НОВИНКИ.

Запаленє легких.

Як людина раптовно попаде в дрож, а опісля дістане сильну горячку, то се є знак, що вона захорувала на запаленнє легких. В такім випадку носовий відхід хорої людини значно збільшується і є змішаний з кровю. Живчик (пульс) бється як звичайно, але з часом слабне так, що ледви можна справдити його стан. Віддих також стає дуже скорий і хорий віддихає від 30 до 50 разів на мінуту. Він не може лежати спокійно на ліжку і дуже часто треба його обсаджувати подушками, або уміщувати на вигіднім кріслі. Захорівша на запаленнє легких людина може ошаліти і її треба пильно стеречи, щоби не вискочила через вікно на двір або щоб не скалічилася. Горячка звичайно триває від сім до девять днів, а опісля дуже часто нараз уступає і людина в протягу кількох годин відзискує свій нормальний стан. Але бувають случаї, що горячка устає, а відтак за кілька годин знова нападає людину, котра зараз пріє і її треба тримати у великій кімнаті, де є богато свіжого, здорового воздуха. В такім випадку шкіра хорої на запаленнє легких людини синіє і зараз треба кликати лікаря. Як хорий кашляє, то треба старатися, щоби він уживав ручника для носового відходу, котрий по ужиттю повинно ся спалити. Людина, що обслугує хорого на запаленнє легких чоловіка, повинна підчас обслуги припинати до себе фартух і відходячи від хорого, скидати його та обмивати добре руки. Треба також уважати, щоби хорого не годувати з тоїсамої посудини що других членів родини, а по кождій їді хорого повинно ся посудину добре вистерелізувати. Взагалі треба уважати, щоби не розповсюднити сю досить небезпечну хоробу.

Незвичайна вага.

Бюро ваг і мір у Злучених Державах має таку вагу, що на ній можна зважити підпис чоловіка на папери. Ся вага зараз покаже, що папір з підписом важить більше ніж чистий. Її поділка до означування тягару має мільонову часть зерна (ґрейна). Згадана вага є така чутлива, що теплота людського тіла робить на неї вплив, коли чоловік стоїть заблизко.

Вілсонові „пойнти" причиною розводу.

Г. Вебер в Шікаго дістав від своєї жінки, яка жиє в Німеччині, ось-таке письмо: „Ніренберг, Німеччина, 8. липня 1919 року. Мужу! Зі здивованнєм я прочитала Твій поновний лист, у якім Ти просиш мене, щоби я приїхала до Тебе жити з Тобою. Під жадним услівєм я не згоджуся поїхати до Злучених Держав, а се тому, бо Твій край дуже паскудно обійшовся з Німеччиною, Вілсоновими 14-ма точками. Тому я сподіваюся, що оставиш мене жити в спокою тут, де я є. Катерина Вебер". На підставі сього листа шікаґовський суд дав Веберови розвід з його жінкою.

Батько віддав поліції свого сина.

Коли І. Рассон в Ню Йорку довідався, що його син Ральф украв в свого працьодавця $11.000 і втік до Монтреалу (Канада), поїхав туди за ним і привіз домів, а відтак віддав його поліції.

Поляки вдираються до Канади.

Десятьох Поляків, яких задержали іміграційні власти в Канаді, щоби їх відіслати назад відки приїхали, втікли онодї з Квебеку і слід за ними пропав.

Кара за пачкарство.

Карло Вівадо в Ню Йорку, оскаржений за перепачкованнє нашийника вартости $10.500, заплатив $5.000 кари, а нашийник сконфісковано на власність держави.

Кінь-фільософ.

При Дуен Стріт, низше Бродвею, в Ню Йорку, стоїть кождого дня через кілька годин кінь з возом. Вони служать до розвожування ґазет. Хлопці-ґазетярі навчили сього коня подавати праву передну ногу, коли його проситься о „шейк генд". Але сей кінь навчився, щоб за се давано йому кістку цукру. Згодом хлопці почали дразнити коня в той спосіб, що замісць цукру давали йому грудку звитого паперу. Кінь дорозумівся в чім річ і тепер не хоче подавати наперед ноги. Найперше хоче дістати цукор, а опісля аж подає ногу. Коли хтось собі зажартує і дасть папір, кінь викине папір на землю і навіть не гляне на збиточника.

Місто без поліції.

Місто Гоксбури, Онтеріо (Канада), яке числить близко 6.000 жителів, не має поліції. Перед кількома роками був там один поліцай, але його усунено з тої причини, що населеннє міста повинується всім законам і не поповняє ніяких злочинів.

Падеревский окалічів.

Гнат Падеревский заявив представникам лондонської преси, що з причини нервової хороби в його руках він уже більше не буде грати на фортепяні. Тому його приватний фортепян, який він завсіди возив з собою, є тепер виставлений на продаж.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори і вибори нових урядників відбудуться в неділю, 5. грудня, о годині 1-шій пополудни. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Проситься прибути на означений час. Будеться принимати нових членів до товариства і до У. Н. Союза за 50 центів вступного. — М. Сас, предс.; Г. Ничка, кас.; П. Похмурський, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайний мітінг відбудеться дня 5. грудня, в українській гали, точно о годині 1.30 пополудни. Кождий член є обовязаний на тім мітінгу явитися і заплатити свої місячні вкладки, бо в противнім разі буде суспендований. — С. Каплун, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Запорожська Січ", від. 206, подає до відома, що річний мітінг відбудеться 5. грудня, о годині 1.30 пополудни, в гали звичайній. Проситься всіх членів, аби зійшлися скорше, бо є богато справ до полагодження. Буде вибір нового уряду. Котрий член не явиться, то заплатить кару після статута. Нових членів буде приниматися до товариства і до У. Н. Союза за 50 цнт. вступного. Приходіть і вписуйтеся, бо тепер є добра нагода. Проситься всіх членів У. Н. Союза, щоби принесли зі собою книжочку платничу, бо там треба записати всі місячні вкладки. — М. Чагарин, предс.; В. Липський, кас.; Я. Шаравара, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 5. грудня, о годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Кождий член повинен явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження, як вибір нового уряду й инші. На тім мітінгу буде принематися нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за 50 центів. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — В. Паньків, предс.; І. Гачак, кас.; М. Дмитриків, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. Пресв. Тройці, від. 203, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 4. грудня, в гали церковній під ч. 162 Норт 5-та улиця. На сі збори обовязані явитися всі урядники під загрозою кари $1.00, а члени 50 цнт. Кождий член повинен вирівнати свої вкладки. На сих зборах будеться принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза за 50 центів. По порішенню ріжних важних справ наступить вибір нового уряду. — Г. Цвекало, предс.; В. Яськевич, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 5. грудня. Всі члени повинні явитися, бо є важні справи до полагодження. Ті всі члени, котрі не заплатили за минувший місяць, мусять свої довги заплатити, а коли сего не зроблять, то будуть суспендовані. Мітінг відбудеться в церковній гали при ул. Робей і Ґрі. — П. Коваль, предс.; Н. Слівинський, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 5. грудня, в гали церковній, точно о годині 1-шій пополудни. На сім мітінгу контрольна комісія здасть звіт з доходів і розходів за цілий рік. Будеться вибирати новий уряд. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Будеться принимати нових членів в місяцях грудни і січни без вступного до братства, а до У. Н. Союза за 50 центів. — І. Криба, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Українська Січ", від. 136, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться дня 5. грудня б. р. в гали парафіяльній під ч. 220 Джейн стр. На сей мітінг мають явитися всі члени, бо будеться вибирати новий уряд. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Л. Кравчишин, предс.; Й. Сус, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Укр. Клюб Поступовий", від. 70, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 4. грудня с. р. На сей мітінг повинні прибути всі члени і вирівнати свої належитости по конець сего року, бо се буде послідний місячний мітінг за сей рік. Рівночасно кождий член повинен придбати кілька нових членів до товариства і до У. Н. Союза. Тепер є до сего добра нагода, бо У. Н. Союз принимає лише за 50 цнт. вступного через три місяці, то є в грудни 1920 р. і в січни та в лютім 1921 р. Хто з членів придбає нових членів, той покаже, що він дбає о добро і розвій нашої славної і найстаршої організації. — А. Олисик, секр.